

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 6.7.2012
C(2012) 4525 final

BESLUIT VAN DE COMMISSIE

van 6.7.2012

inzake de kennisgeving door het Koninkrijk België van een uitstel van de termijn voor het bereiken van de grenswaarden voor NO₂ in drie luchtkwaliteitszones

(Slechts de teksten in de Nederlandse en de Franse taal zijn authentiek)

BESLUIT VAN DE COMMISSIE

van 6.7.2012

inzake de kennisgeving door het Koninkrijk België van een uitstel van de termijn voor het bereiken van de grenswaarden voor NO₂ in drie luchtkwaliteitszones

(Slechts de teksten in de Nederlandse en de Franse taal zijn authentiek)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa¹, en met name artikel 22, lid 4,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De luchtkwaliteitsgrenswaarden voor NO₂ zijn wettelijk verbindend sedert 1 januari 2010, overeenkomstig Richtlijn 1999/30/EG van de Raad van 22 april 1999 betreffende grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofdioxiden, zwevende deeltjes en lood in de lucht².
- (2) Overeenkomstig artikel 22, lid 1, van Richtlijn 2008/50/EG kan een lidstaat de termijn uitstellen tot uiterlijk 2015 – het jaar waarin de naleving van de grenswaarden voor NO₂ een feit dient te zijn – indien de lidstaat aantoont dat overeenstemming met de grenswaarden tegen 1 januari 2010 niet haalbaar is en mits een luchtkwaliteitsplan wordt opgesteld waaruit blijkt dat die overeenstemming vóór het verstrijken van de nieuwe termijn zal worden bereikt.
- (3) België heeft de Commissie bij een op 5 oktober 2011 geregistreerde brief in kennis gesteld van een in artikel 22, lid 1, van Richtlijn 2008/50/EG bedoeld uitstel van de termijn voor het bereiken van de jaargrenswaarde voor NO₂ in drie luchtkwaliteitszones (Brussel, de haven van Antwerpen en de agglomeratie Antwerpen), zoals omschreven in de bijlage bij dit besluit.
- (4) Deze kennisgeving is beoordeeld overeenkomstig de richtsnoeren in de mededeling van de Commissie inzake kennisgevingen van uitstel van tijdstippen waarop aan grenswaarden moet worden voldaan en vrijstelling van de verplichting om bepaalde grenswaarden toe te passen overeenkomstig artikel 22 van Richtlijn 2008/50/EG betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa³ (hierna "de mededeling" genoemd) en overeenkomstig het werkdocument van de diensten van de Commissie houdende richtsnoeren voor het opstellen van kennisgevingen van uitstel van de termijn voor het bereiken van de grenswaarden voor NO₂ uit hoofde van Richtlijn

¹ PB L 152 van 11.6.2008, blz. 1.

² PB L 163 van 29.6.1999, blz. 41.

³ COM(2008) 403.

2008/50/EG⁴. De kennisgeving werd ingediend met gebruikmaking van de formulieren zoals vastgesteld in het werkdocument van de diensten van de Commissie⁵ dat de mededeling vergezelde.

- (5) De Commissie heeft vastgesteld dat in de oorspronkelijke kennisgeving bepaalde relevante gegevens ontbraken, en zij heeft de Belgische instanties bij brief van 1 december 2011 verzocht de kennisgeving te vervolledigen. Aangezien de Belgische instanties essentiële aanvullende gegevens hebben verstrekt bij brief van 22 december 2011, gaat de termijn voor de beoordeling van de kennisgeving door de Commissie in op de dag volgend op de dag waarop die gegevens officieel zijn ontvangen, namelijk 6 januari 2012.
- (6) In de kennisgeving hebben de Belgische instanties gegevens verstrekt over het jaar 2010 teneinde dit als referentiejaar en als basis voor de beoordeling van het uitstel van de termijn voor het bereiken van de jaargrenswaarde voor NO₂ in de drie zones te gebruiken. De Commissie is van mening dat aangezien de kennisgeving na het verstrijken van de initiële nalevingstermijn werd ingediend, het jaar 2010 een geschikte basis vormt voor de beoordeling.
- (7) De Belgische kennisgeving ging vergezeld van luchtkwaliteitsplannen voor alle aangemelde zones. Wat betreft zone 1 is het luchtkwaliteitsplan aangenomen in 2002 en omvat het niet alle informatie over de maatregelen, het tijdschema voor de uitvoering en het verwachte effect op de concentratieniveaus wanneer de verlengde termijn zal zijn verstreken. Volgens de aanvullende informatie die de Belgische instanties hebben ingediend, wordt er een nieuw plan voorbereid; er zijn echter geen gegevens over de aanneming, de uitvoeringstermijn of het tijdschema daarvan verstrekt. Op te merken valt dat een plan als een voor kennisgeving overeenkomstig artikel 22 in aanmerking komend luchtkwaliteitsplan wordt aangemerkt indien het door de bevoegde instanties officieel is bekrachtigd, zodat het een formele verbintenis vormt om de noodzakelijke bestrijdingsmaatregelen te nemen teneinde de naleving van de NO₂-grenswaarden vóór het verstrijken van de nieuwe termijn te garanderen. De Commissie merkt voorts op dat de Belgische instanties in antwoord op haar verzoek om aanvullende informatie bepaalde gegevens hebben verstrekt over de maatregelen met betrekking tot de belangrijkste NO₂-emissiebronnen na het jaar 2002. De Commissie heeft daarom besloten die informatie te gebruiken bij haar beoordeling van de kennisgeving. De luchtkwaliteitsplannen voor de zones 2 en 3 voldoen aan de meeste eisen van deel A van bijlage XV bij Richtlijn 2008/50/EG. Uit de beoordeling komt evenwel naar voren dat voor de zones 2 en 3 geen informatie over het vastgestelde effect van de maatregelen is verstrekt, en ook geen klimaat- en topografische gegevens. De Commissie merkt op dat wel het totale geraamde effect van de maatregelen voor die zones wordt vermeld.
- (8) Om te beoordelen of aan de voorwaarden voor het uitstellen van de NO₂-termijn is voldaan, moeten de belangrijkste verontreinigingsbronnen worden geïdentificeerd die bijdragen aan de vastgestelde concentraties. Die bronaanwijzing dient precies genoeg te zijn om te kunnen analyseren welke maatregelen moeten worden genomen om de belangrijkste verontreinigingsbronnen aan te pakken.

⁴ SEC(2011) 300.

⁵ SEC(2008) 2132.

- (9) De Commissie is tot de vaststelling gekomen dat de aanwijzing van de bronnen door de Belgische instanties voor de drie aangemelde zones op elke schaal volledig is. De Belgische instanties hebben het verkeer aangewezen als de belangrijkste bron die bijdraagt tot de hoge NO₂-concentraties op plaatselijk niveau in alle zones. Op stadsniveau worden andere bronnen, waaronder industrie, landbouw, commerciële activiteiten en huishoudelijke bronnen, aangewezen als significante componenten naast het verkeer. De beoordeling door de Commissie bevestigt dat de vaststelling en kwantificering van de bijdragen van de verschillende bronnen zoals meegedeeld door de Belgische instanties, een relevante en redelijke basis vormt voor de beoordeling.
- (10) België heeft kennis gegeven van een uitstel van de termijn voor het bereiken van de NO₂-jaargrenswaarde tot 1 januari 2015 voor alle zones.
- (11) Teneinde te beoordelen of het niet mogelijk was geweest de grenswaarden voor NO₂ reeds tegen 1 januari 2010 na te leven, moet worden bekeken wanneer zich in elk van de zones voor het eerst een overschrijding heeft voorgedaan die aanleiding gaf tot verminderingmaatregelen overeenkomstig Richtlijn 1999/30/EG, en of relevante maatregelen zijn genomen met betrekking tot de geïdentificeerde bronnen.
- (12) De Commissie stelt vast dat de relevante bronnen in alle zones zijn aangepakt. Volgens de gegevens die de Belgische instanties hebben overgelegd, zijn overschrijdingen die tot verplichte verminderingmaatregelen met betrekking tot de NO₂-concentraties leiden, in zone 1 voor het eerst vastgesteld in 2005 en in de zones 2 en 3 voor het eerst in 2008. De Belgische instanties hebben in hun kennisgeving een uitvoerige lijst opgenomen van maatregelen met betrekking tot verkeer en industrie als bronnen van verontreiniging in de drie zones. De Belgische instanties hebben aangegeven dat er weliswaar maatregelen zijn genomen tegen de verontreiniging door het verkeer, maar dat het effect van die maatregelen overschat is. De moeilijkheid om verkeersemisies binnen het gegeven tijdsbestek doeltreffend aan te pakken en het feit dat de maatregelen van de Unie met betrekking tot het verkeer minder effect hebben gesorteerd dan verwacht, werden aangevoerd als redenen waarom in de drie zones geen conformiteit kon worden bereikt binnen de initiële termijn. De Commissie merkt op dat de Belgische instanties vóór 2010 actie hebben ondernomen om de sectoren die bijdragen aan de hoge NO₂-concentraties aan te pakken. Op grond van de door de Belgische instanties verstrekte uitleg is de Commissie van mening dat het in de lijn der verwachting lag dat ondanks de door de Belgische instanties getroffen verminderingmaatregelen conformiteit met de jaargrenswaarde voor NO₂ in de drie zones niet tegen 1 januari 2010 zou worden bereikt.
- (13) Om te kunnen beoordelen of de NO₂-jaargrenswaarde tegen het einde van de nieuwe termijn kan worden nageleefd, moeten de door de lidstaat voor dat tijdstip geraamde concentratieniveaus en het geschatte effect van de extra maatregelen die in het bij de kennisgeving gevoegde luchtkwaliteitsplan worden voorgesteld, in aanmerking worden genomen.
- (14) De Commissie merkt op dat de Belgische instanties om het maximale toelaatbare uitstel voor naleving van de NO₂-jaargrenswaarde in alle zones hebben verzocht. Gezien de gevolgen voor de volksgezondheid moet de duur van een eventueel uitstel tot het absoluut noodzakelijke worden beperkt. Daarom moet worden beoordeeld of conformiteit niet vóór de in de kennisgeving voorgestelde termijn tot stand kan worden gebracht.

- (15) Om te kunnen beoordelen of de in het vooruitzicht gestelde conformiteit tegen de nieuwe termijn realistisch is, eist de Commissie precieze en uitvoerige informatie over de omvang en de effecten van de geplande verminderingsmaatregelen, met inbegrip van een duidelijk tijdschema voor de uitvoering van die maatregelen.
- (16) Wat zone 1 betreft, blijkt uit de door België verstrekte informatie dat conformiteit met de NO₂-jaargrenswaarde niet eerder dan 2018 wordt verwacht. In het licht van de in zone 1 bestaande kloof tussen de reële situatie en de wettelijke grenswaarde, alsook van de meegedeelde prognoses en de genomen of geplande maatregelen, is de Commissie van mening dat België niet heeft aangetoond dat het mogelijk is de NO₂-jaargrenswaarde tegen 2015 na te leven.
- (17) Wat de zones 2 en 3 betreft, hebben de Belgische instanties gegevens over de voorspelde NO₂-concentratieniveaus in 2015 ingediend die redelijk en realistisch lijken. Alle relevante bronnen zijn aangepakt met lopende maatregelen, waaronder specifiek op het verkeer gerichte maatregelen. Hoewel de 'nalevingskloof' in 2010 klein was, zullen de meeste maatregelen pas in 2014-2015 of later hun volledige effect sorteren. Daarom is het volgens de Commissie redelijk te veronderstellen dat conformiteit niet vóór 2015 bereikbaar is en dat België, met de thans reeds lopende maatregelen en mits de aanvullende verkeersgerichte maatregelen strikt en doeltreffend worden toegepast, heeft aangetoond dat conformiteit met de NO₂-jaargrenswaarde in de zones 2 en 3 tegen 2015 haalbaar is.
- (18) Ten aanzien van de tenuitvoerlegging door de Belgische instanties van de in onderdeel 2 van deel B van bijlage XV bij Richtlijn 2008/50/EG genoemde wetgeving merkt de Commissie op dat België naar verwachting in 2010 zijn nationale emissieplafond voor stikstofoxiden ex Richtlijn 2001/81/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2001 inzake nationale emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen⁶ zal overschrijden, en dat zulks waarschijnlijk gevolgen zal hebben voor de NO₂-concentratieniveaus. Derhalve verwacht de Commissie van de Belgische instanties dat zij de nodige actie ondernemen om te garanderen dat de eisen van Richtlijn 2001/81/EG worden nageleefd.
- (19) De Commissie is van oordeel dat de Belgische instanties alle in onderdeel 3 van deel B van bijlage XV bij Richtlijn 2008/50/EG genoemde maatregelen in overweging hebben genomen.
- (20) In het licht van het voorgaande is de Commissie van oordeel dat bezwaar moet worden gemaakt tegen het uitstel van de termijn voor het bereiken van de NO₂-jaargrenswaarde in zone 1, omdat België niet heeft aangetoond dat conformiteit met die grenswaarde uiterlijk tegen 1 januari 2015 haalbaar is.
- (21) Wat de zones 2 en 3 betreft, is de Commissie van oordeel dat geen bezwaar moet worden gemaakt tegen het uitstel van de termijn voor het bereiken van de NO₂-jaargrenswaarde in die zones.
- (22) Gedurende de uitstelperiode blijven de NO₂-jaargrenswaarde en de maximale overschrijdingsmarge overeenkomstig artikel 22, lid 3, van Richtlijn 2008/50/EG van toepassing. Om de Commissie in staat te stellen de naleving van die bepaling te

⁶ PB L 309 van 27.11.2001, blz. 22.

verifiëren, dient België de Commissie jaarlijks gegevens te verstrekken waaruit blijkt dat de concentratieniveaus in de zones 2 en 3 de NO₂-jaargrenswaarde, verhoogd met de maximale overschrijdingsmarge, niet overschrijden.

- (23) Om ervoor te zorgen dat de Commissie de tenuitvoerlegging van het luchtkwaliteitsplan en de verminderingsmaatregelen in kwestie kan controleren, dient België de Commissie voor de zones 2 en 3 informatie te verschaffen over de beoordeling van de luchtkwaliteit, met betrekking tot de omvang van het overschrijdingsgebied, de lengte van wegen met overschrijding en de omvang van de blootgestelde bevolking in het kalenderjaar volgend op de dag waarop de uitstelperiode verstrijkt.
- (24) Het uitstel dient te gelden voor de luchtkwaliteitszones 2 en 3 als omschreven in het referentiejaar 2010. Teneinde te garanderen dat het uitstel geldt voor het in dit besluit omschreven areaal, dienen eventuele wijzigingen van de grenzen van de betrokken zones die in de loop van de uitstelperiode worden doorgevoerd, vooraf door de Commissie te worden goedgekeurd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Er wordt bezwaar gemaakt tegen het door het Koninkrijk België aangemelde uitstel van de termijn voor het bereiken van de in bijlage XI bij Richtlijn 2008/50/EG vastgestelde NO₂-jaargrenswaarde in zone 1 als omschreven in de bijlage bij dit besluit.
2. Er wordt geen bezwaar gemaakt tegen het uitstel van de termijn voor het bereiken van de in bijlage XI bij Richtlijn 2008/50/EG vastgestelde NO₂-jaargrenswaarde in de zones 2 en 3 als omschreven in de bijlage bij dit besluit. Het uitstel geldt tot en met 1 januari 2015.

Artikel 2

1. Het Koninkrijk België verstrekt de Commissie gegevens over de kalenderjaren 2010 tot en met 2014 waaruit blijkt dat de concentratieniveaus in de zones 2 en 3 lager zijn dan de NO₂-jaargrenswaarde, verhoogd met de in bijlage XI bij Richtlijn 2008/50/EG vermelde maximale overschrijdingsmarge. Die gegevens worden overgelegd middels de jaarlijks in te dienen vragenlijst als bedoeld in artikel 1 van het besluit van de Commissie van 29 april 2004 houdende vaststelling van een vragenlijst voor het jaarlijkse verslag over de beoordeling van de luchtkwaliteit overeenkomstig de Richtlijnen 96/62/EG en 1999/30/EG van de Raad en de Richtlijnen 2000/69/EG en 2002/3/EG van het Europees Parlement en de Raad⁷.

⁷ PB L 156 van 30.4.2004, blz. 84.

2. Het Koninkrijk België verstrekt de Commissie uiterlijk tegen 30 september 2016 informatie waaruit blijkt dat de in bijlage XI bij Richtlijn 2008/50/EG vastgestelde NO₂-jaargrenswaarde in de zones 2 en 3 wordt nageleefd.
3. Voor in de loop van de uitstelperiode doorgevoerde wijzigingen van de grenzen van de luchtkwaliteitszones 2 en 3 ten opzichte van de grenzen in het referentiejaar 2010 die het toepassingsbereik van het uitstel kunnen beïnvloeden, is de voorafgaande goedkeuring van de Commissie vereist.

Artikel 3

Dit besluit is gericht tot het Koninkrijk België.

Gedaan te Brussel, op 6.7.2012

Voor de Commissie
Janez POTOČNIK
Lid van de Commissie

BIJLAGE

Zones en agglomeraties waarop de kennisgeving betrekking heeft, overeenkomstig de in het jaarlijkse luchtkwaliteitsverslag voor het referentiejaar 2010 vastgestelde grenzen.

Zonenummer	Code van de zone	Naam van de zone	Uurgrenswaarde (h) en/of jaargrenswaarde (a)
1	BEB10A	Brussel	a
2	BEF01S	Haven van Antwerpen	a
3	BEF02A	Agglomeratie Antwerpen	a